

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3354/2024. (X. 8.) AB HATÁROZATA

bírói kezdeményezés elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezések tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény 7/B. § alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezéseket elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A Fővárosi Törvényszék eljáró tanácsa végzésével az előtte folyamatban lévő 105.K.703.616/2023. számú illetve 105.K.703.905/2023. számú – versenyfelügyeleti eljárásban hozott közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatára irányuló – ügyekben az eljárást felfüggesztette, és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján indítványokat terjesztett elő. Az indítványozó tanács az előtte folyamatban lévő két eljárásban alkalmazandó, a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Kertv.) 7/B. § alaptörvény-ellenességének megállapítását kérte, mivel sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését. Kérte továbbá annak megállapítását, hogy a támadott jogszabályi rendelkezések az indítványozó előtt folyamatban lévő ügyekben nem alkalmazhatók.
- [2] 2. Az Alkotmánybíróság az indítványban foglaltak és a rendelkezésére álló iratok alapján a következőket állapította meg az indítvány alapjául szolgáló ügyekkel összefüggésben.
- [3] 2.1. A 105.K.703.616/2023. ügyszámú per felperese egy sörgyártó magyarországi leányvállalata, alperese a Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH). A GVH 2021. december 20-án versenyfelügyeleti eljárást indított a felperessel, valamint egy perben nem álló eljárás alá vont vállalkozással szemben. A GVH 2023. szeptember 8-án kelt VJ/51-93/2021. számú határozatában megállapította, hogy az eljárás alá vont vállalkozások megsértették a Kertv. 7/B. § (1) bekezdését, mivel az eljárás alá vontak között a 2021. és 2022. évben létrejött együttműködésben a felperes által alkalmazott feltételek arra ösztönözték az eljárás alá vont perben nem álló felet, hogy sörbeszerzéseinek 80%-ot meghaladó hányadát a felperes termékeiből valósítsa meg. A GVH megtiltotta a jogsértő magatartás további folytatását, a felperest versenyfelügyeleti bírság megfizetésére, valamint arra kötelezte, hogy 60 napon belül alakítson ki olyan megfelelési programot, amely biztosítja, hogy „a hotel-restaurant-café (a továbbiakban: HoReCa) egységekkel folytatott együttműködése során nem kerülnek alkalmazásra olyan üzleti feltételek (...), amelyek önmagukban vagy együttes hatásokként arra ösztönzik a vendéglátó üzleteket, hogy beszerzésük 80%-ot meghaladó részét a felperes termékeiből elégítsék ki”.
- [4] A felperes a közigazgatási perben kérte, hogy a bíróság kezdeményezze az Alkotmánybíróság eljárását, mivel az alperes hatáskörén túlterjeszkedve úgy értelmezte a Kertv. 7/B. § (1) bekezdését, hogy ezzel jogot alkotott.
- [5] 2.2. A 105.K.703.905/2023. ügyszámú per felperese egy sörgyártó vállalat, alperese a GVH. A GVH 2021. december 20-án versenyfelügyeleti eljárást indított a felperessel és egy perben nem álló, eljárás alá vont vendéglátóipari vállalkozással szemben. A GVH 2023. november 17-én kelt VJ/50-91/2021. számú határozatá-

ban megállapította, hogy az eljárás alá vont vállalkozások megsértették a Kertv. 7/B. § (1) bekezdését, mivel a közöttük létrejött szerződéses együttműködésben kialakított és alkalmazott feltételek arra ösztönözték a vendéglátóipari vállalkozást, hogy sörbeszerzéseinek 80%-ot meghaladó hányadát az eljárás alá vont sörgyártó termékeiből valósítsa meg. A GVH megállapította továbbá, hogy a vendéglátóipari vállalkozás a Kertv. 7/B. § (2) bekezdését azzal sértette meg, hogy 2021 augusztusától 2022 januárjáig csak egy gyártó termékeit értékesítette, ezért versenyfelügyeleti bírságot szabott ki, továbbá 60 napon belül olyan megfelelési program kialakítására kötelezte az eljárás alá vont sörgyártót, amely biztosítja, hogy a HoReCa egységekkel folytatott együttműködése során „nem kerülnek alkalmazásra olyan üzleti feltételek (...), amelyek önmagukban vagy együttesen arra ösztönzik a vendéglátó üzleteket, hogy beszerzésük 80%-ot meghaladó részét [az eljárás alá vont sörgyártó] termékeiből elégítsék ki”.

- [6] A felperes a közigazgatási perben kérte, hogy a bíróság kezdeményezze az Alkotmánybíróság eljárását.
- [7] 3. Az első indítvány szerint a Kertv. 7/B. § (1) bekezdése a (7) bekezdés *b)* pontjával összefüggésben nem felel meg a normavilágosság követelményének. Az indítvány szerint nem lehet megállapítani a jogszabályi szöveg alapján, hogy a jognyilatkozat megtételének tilalma milyen alanyi körre vonatkozik. A jognyilatkozat fogalmát a Kertv. 7/B. § (7) bekezdés *b)* pontja határozza meg. Eszerint a Kertv. 7/B. §-a alkalmazásában „jognyilatkozat alatt a jelentős piaci erővel rendelkező gyártó által alkalmazott vagy megkövetelt egyoldalú szerződési kikötést vagy jognyilatkozatot kell érteni”. A Kertv. 7/B. § (1) bekezdése ugyanakkor „egy alany nélküli diszpozíció”, emiatt az indítvány érvelése szerint kétféleképpen értelmezhető: az egyik értelmezés szerint csak a gyártó valósíthatja meg a tényállás szerinti magatartást, míg a másik értelmezés szerint az egyoldalú nyilatkozat elfogadásával a HoReCa egység is megsérti a Kertv. 7/B. §-át. A GVH ez utóbbi értelmezést alkalmazta az eljárása során.
- [8] Ezzel összefüggésben a Kertv. 7/B. § (1) bekezdésében a tilalom tárgya nem egyértelmű az indítványozó szerint, mivel a gyakorlatban a beszerzések nem egyoldalú nyilatkozaton alapulnak, hanem szerződésen, vagyis a kereskedő és a beszállító kölcsönös és egybehangzó jognyilatkozatán. A polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:2. § (2) bekezdése alapján ugyanis egyoldalú nyilatkozatból csak jogszabályban meghatározott esetben keletkezik kötelelem. Mivel egyoldalú gyártói nyilatkozattal nem keletkezhet kötelelem, ezért kérdéses, hogy a Kertv. 7/B. § (1) bekezdése szerinti jognyilatkozat csak az egyoldalúan tett gyártói jognyilatkozatra utal, és így csak a gyártó oldalán merülhet fel jogsértő magatartás, vagy a gyártó és beszerző közötti szerződés részeként tett valamennyi olyan jognyilatkozatot érteni kell alatta, amit a HoReCa egység elfogadott és magára nézve kötelezőnek ismert el, amely esetben a Kertv. 7/B. § (1) bekezdés szerinti tilalom mindkét szerződő partnerre kiterjed. Az indítvány szerint ez az értelmezési bizonytalanság a Kertv. 7/B. § (1) bekezdésében található tilalom alanyi körét érintően önkényes jogértelmezésre vezet.
- [9] Ez a jogértelmezési bizonytalanság az indítvány szerint összefüggésben áll a Kertv. 7/B. § (7) bekezdés *b)* pontjában foglalt törvényi meghatározásban (jognyilatkozat fogalma) szereplő „gyártó” kifejezés bizonytalan jelentéstartalmával is. A Kertv. 7/B. § (8) bekezdés *a)* pontja csak a jelentős piaci erővel rendelkező gyártó fogalmát határozza meg, így a jognyilatkozat Kertv. 7/B. § (7) bekezdés *b)* pontja szerinti definíciója a gyártó fogalmának meghatározatlansága miatt bizonytalan. Az indítvány továbbá utal arra, hogy a gyártó fogalmát sem a köznapi értelmezés, sem a rendszertani értelmezés szerint nem lehet egyértelműen meghatározni. Bár a Kertv. 7/B. § (3) bekezdése szerint gyártónak minősül a kisüzemi sörfőzde, a gyártók teljes köre nem határozható meg a Kertv. alapján. A gyártó fogalma szempontjából a Kertv. utaló szabálya folytán jelentősége van a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Számvtv.) szerinti vállalatcsoport fogalmának is, de csak a jelentős piaci erő meghatározásával összefüggésben. Az indítvány szerint önkényes jogalkalmazáshoz vezet, ha a jogalkotó a jogalanyokra bízta a jelentős piaci erő szerinti besorolás megítélését: „olyan elvárásokat támaszthat a Horeca egységekkel szemben, melyek összeegyeztethetetlenek a jogalkotói céllal.” Az indítvány ezzel összefüggésben utalt a 14/2024. (VII. 8.) AB határozatra (a továbbiakban: Abh.), ugyanis az indítványozó szerint az abban foglalt megállapítások vonatkoztathatók a sörbeszerzések tekintetében is fennálló alkotmányossági problémára, mivel az Abh. a gyártó fogalmát alaptörvény-ellenesnek minősítette az üdítő- és gyümölcsital, gyümölcsle és gyümölcsnektár, valamint ásványvíz és szikvíz termék kategóriákkal összefüggésben. Mindezek alapján az indítvány szerint a HoReCa egységek beszerzési arányainak tilalmát megában foglaló rendelkezés alanyi és tárgyi oldala, valamint a hozzá kapcsolódó jogalkotói cél is bizonytalan, homályos, nem zárja ki az önkényes jogalkalmazás lehetőségét.
- [10] Az indítvány a kifejtettekre tekintettel a Kertv. 7/B. §-a egészének megsemmisítését kezdeményezte, mivel annak rendelkezései egymásra tekintettel alkalmazhatók, így a Kertv. 7/B. §-ának egésze – figyelemmel a rendelkezések egymással összefüggő tartalmára – sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését.
- [11] Az indítvány felvetette továbbá, hogy a Kertv. 7/B. §-ának alaptörvény-konform értelmezésének lehetősége esetén az Alkotmánybíróság hivatalból állapítson meg alkotmányos követelményt.

- [12] 4. Az Alkotmánybíróság eljárása során megkereste a nemzetgazdasági minisztert és a GVH elnökét. A megkeresettek nem tettek eleget válaszadási kötelezettségüknek.
- [13] 5. A két indítvány tartalmi azonosságára tekintettel az Alkotmánybíróság a két ügyet egyesítette, és az indítványokat egy eljárásban bírálta el.

II.

- [14] 1. Az Alaptörvény indítványozó által hivatkozott rendelkezései:

„B. cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

- [15] 2. A Kertv. indítvánnyal érintett rendelkezései:

„7/B. § (1) Sör értékesítésével összefüggésben nem tehető olyan jognyilatkozat, amely értelmében a jognyilatkozat szerinti termék tekintetében a vendéglátó üzlet – ideértve az alkalmi rendezvényen való értékesítést is – vagy szálláshely (a továbbiakban e § alkalmazásában együttesen: italt árusító vendéglátó üzlet) egy naptári évre, illetve az alkalmi rendezvényre vonatkozó összes beszerzésének több mint 80%-a ugyanazon gyártótól származik.

(2) Az italt árusító vendéglátó üzlet köteles a sör – kivéve csapon értékesített sör – értékesítése esetén termékenként legalább két különböző gyártó termékeinek értékesítését biztosítani.

(3) Sör csapon történő értékesítése esetén (1) bekezdés szerinti jognyilatkozat abban az esetben tehető, ha az italt árusító vendéglátó üzlet biztosítja legalább egy olyan, kisüzemi sörfőzde (gyártó) által előállított sör csapon történő folyamatos értékesítését, amely kisüzemi sörfőzde felett kisüzemi sörfőzdeknek nem minősülő sörgyártó a Tptv. szerinti közvetlen vagy közvetett irányítással nem rendelkezik, és amely nem folytat sörgyártásra irányuló együttműködést kisüzemi sörfőzdeknek nem minősülő sörgyártóval.

(4) A (3) bekezdés alapján eljáró italt árusító vendéglátó üzlet a kisüzemi sörfőzde által előállított sör csapon történő folyamatos értékesítését oly módon biztosítja, hogy – figyelembe véve a csapolt sörré vonatkozó beszerzéseinek egy naptári évre vetített átlagát – a kisüzemi sörfőzde által előállított sör az italt árusító vendéglátó üzlet által tárgyévben vagy alkalmi rendezvényen, csapon történő értékesítésre beszerzett összes sörmennyiség legalább 20%-át elérje.

(5) Az (1)–(4) bekezdésbe ütköző jognyilatkozat semmis.

(6) Az (1) bekezdésben meghatározott tilalom nem vonatkozik az olyan megállapodásra, amely egymástól nem független vállalkozások között jön létre.

(7) E § alkalmazásában

a) sör alatt a jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény (a továbbiakban: Jöt.) szerinti sört,

b) jognyilatkozat alatt a jelentős piaci erővel rendelkező gyártó által alkalmazott vagy megkövetelt egyoldalú szerződési kikötést vagy jognyilatkozatot,

c) kisüzemi sörfőzde alatt a Jöt. szerinti kisüzemi sörfőzdet kell érteni.

(8) E § alkalmazásában jelentős piaci erővel rendelkező gyártónak számít a gyártó, ha az adott vállalatcsoport – ideértve a számvitelről szóló törvény szerinti anya- és leányvállalatok összességét – konszolidált éves nettó árbevétele meghaladja

a) sörgyártó esetén a 30 milliárd forintot,

b) ”

III.

- [16] Az indítvány az alábbiak szerint nem megalapozott.

- [17] 1. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy a bírói kezdeményezés megfelel-e a törvényben előírt feltételeknek. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt állapította meg, hogy az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdés szerinti követelményeknek megfelel.

- [18] 1.1. Bírói kezdeményezés esetében vizsgálni kell az Abtv. 25. § szerinti követelmények teljesülését is. Az Abtv. 25. §-ának (1) bekezdése szerint, ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmaznia, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b*) pontja alapján – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.
- [19] Az Alkotmánybíróság konzekvens gyakorlata az Abtv. 25. §-a alapján az, hogy amennyiben a bírói kezdeményezés olyan jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést támad az Alkotmánybíróság előtt, amely az előtte folyamatban lévő, a bírói kezdeményezéssel érintett ügygel nem áll összefüggésben, annak elbírálása során nyilvánvalóan nem kerül alkalmazásra, érdemi alkotmányossági vizsgálatnak nincs helye.
- [20] A Kertv. 11/E. §-a szerint: „[e] törvénynek az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény és a közigazgatási perrendtartásról szóló törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2017. évi L. törvénnyel (a továbbiakban: Ákr.-Kp. Módtv.) megállapított rendelkezéseit az Ákr.-Kp. Módtv. hatálybalépését követően indult és a megismételt eljárásokban kell alkalmazni.”
- [21] A versenyjogi eljárás mindkét alapügyben 2021. december 20-án indult, a GVH határozatainak meghozatalára 2023. szeptember 9-én és 2023. november 17-én került sor. A Kertv. 11/E. §-a alapján az ekkor hatályos jogszabályt kell a bíróságnak alkalmaznia. Ez egyúttal meghatározza a bírói kezdeményezésben támadható jogszabályt is.
- [22] A versenyfelügyeleti eljárás mindkét alapügyben a Kertv. 7/B. §-ának a sörre vonatkozó rendelkezései alapján folyt. A bírói kezdeményezés ennek megfelelően a Kertv. 7/B. §-át a sörre vonatkoztatható részében támadja.
- [23] Az Abh. a Kertv. 7/B. § (1)–(2) bekezdése, (7) bekezdés *b*) pontja, (8) bekezdés *b*) pontja alkotmányosságát a sörre nem vonatkozó részében vizsgálta. Mivel a jelen indítvány a Kertv. 7/B. §-át az Abh.-ban nem vizsgált – sörre vonatkozó – részében támadja, az indítvány nem irányul ítélt dologra.
- [24] Mindezek alapján az indítvány az Abtv. 25. §-a szerinti feltételeknek is megfelel, érdemi elbírálásra alkalmas.
- [25] 2. Az indítvány – hasonlóan az Abh. alapjául szolgáló indítványhoz – a normavilágosság sérelmére hivatkozott, azt állítva, hogy nem lehetséges a támadott rendelkezések, konkrétan a jognyilatkozat és a gyártó fogalmának egyértelmű értelmezése sem a jogalkotói cél alapján, sem kontextuálisan. Az Alkotmánybíróság a jelen indítványban foglaltakra tekintettel – utalva az Abh. indoklásában ezzel összefüggésben tett megállapításaira, I. Indokolás [64]–[80] – a normavilágosságra vonatkozó gyakorlatából a következőket emeli ki.
- [26] 2.1. Az Alkotmánybíróság normavilágossággal és a normák értelmezésével kapcsolatos gyakorlata abból indul ki, hogy a jogszabályok értelmezése elsősorban a bíróságok feladata és hatásköre: „nem vetheti fel az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből következő normavilágosság elvének sérelmét önmagában az az eset, ha egy jogszabályi rendelkezés alkalmazása az egyszerű automatizmuson túlmutató jogértelmezést igényel az eljáró bíróságok, illetőleg hatóságok részéről, különösen akkor (...), ha egy adott norma több lehetséges értelmezése egyaránt összhangban áll az Alaptörvénnyel. Ilyen esetekben nem az Alkotmánybíróság, hanem az egyedi ügyben eljáró (indítványozó) bíró feladata az Alaptörvénnyel összhangban álló, lehetséges értelmezési eredmények közötti választás, melyet az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata olyan jogértelmezési kérdésnek tekint, melyet még alkotmányjogi panaszeljárásokban sem bírálhat felül mindaddig, amíg a választott jogértelmezés az értelmezési tartomány alkotmányossági keretein belül marad.” {3051/2020. (III. 2.) AB határozat, Indokolás [19]}. Valamint „hangsúlyozza az Alkotmánybíróság, hogy nem tartozik hatáskörébe a jogszabályok által nyitva hagyott kérdések tisztázása, mivel az a rendes bíróságok feladata” {3134/2023. (III. 27.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [27] A 10/2003. (IV. 3.) AB határozat a jogállamiság követelményéből azt vezette le, hogy a normaszöveg értelmezhetetlenségének, avagy eltérő értelmezést engedő voltának az a következménye, hogy kiszámíthatatlan helyzetet teremt a norma címzettjei számára. (ABH 2003, 130, 135.) Az Alkotmánybíróság a 24/2013. (X. 4.) AB határozatában rögzítette, hogy „[a]z Alkotmánybíróságnak a norma egyértelműségének követelményével kapcsolatos eddigi gyakorlata szerint a jogszabályokat a magyar nyelv szabályainak megfelelően, világosan és közérthetően kell megszövegezni. A jogszabály-értelmezési nehézségeket általában a jogalkotói vagy jogalkalmazói jogszabály-értelmezés eszközeivel kell felszámolni” {Indokolás [49]; illetve: 3296/2018. (X. 1.) AB határozat, Indokolás [32]}. Az Alkotmánybíróság a 3/2016. (II. 22.) AB határozatban kiemelte, hogy a szabályozás mindaddig nem sérti a normavilágosság elvét, amíg nem minősül a jogalkalmazó számára értelmezhetetlennek, illetőleg nem nyílik lehetőség a túlzottan általános megfogalmazás miatt szubjektív, önkényes jogalkalmazásra (Indokolás [11]).

- [28] Az Alkotmánybíróság értelmezésében a jogbiztonság sérelme akkor állapítható meg, ha a szabályban rejlő belső ellentmondás a jogalkalmazás során szükséges értelmezéssel nem kiküszöbölhető [1/1999. (II. 24.) AB határozat, ABH 1999, 25, 46]. Tehát „alkotmánysértésnek csak az minősül, ha a sérelmezett jogszabály tartalma olyan mértékben homályos, vagy rendelkezései annyira ellentmondásosak, hogy a tisztázatlanság feloldására a jogszabály-értelmezés már nem elegendő» (1263/B/1993. AB határozat, ABH 1994, 672, 673–674)» [3047/2013. (II. 28.) AB határozat, Indokolás [18]].
- [29] A versenyjog területére tartozó jogszabályok kapcsán a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatában az Alkotmánybíróság hangsúlyozta azok büntetőjogi jellegét, amire tekintettel a jogbiztonság elvét e jogterületen a büntetőjogi normákra vonatkozó tartalommal kell figyelembe venni. „Egyértelmű üzenetet kell tartalmaznia, hogy az egyén mikor követi el a büntetőjogi szankcionált jogsértést. Ugyanakkor korlátoznia kell az önkényes jogértelmezés lehetőségét a jogalkalmazók részéről. Vizsgálni kell tehát, hogy a tényállás a büntetendő magatartások körét nem túl szélesen jelöli-e ki és elég határozott-e. [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 176.; továbbá: 2/1994. (I. 14.) AB határozat, ABH 1994, 41, 55.; 58/1997. (XI. 5.) AB határozat, ABH 1997, 348, 352.; 12/1999. (V. 21.) AB határozat, ABH 1999, 106, 112.; 18/2000. (VI. 6.) AB határozat, ABH 2000, 117, 130–131.]” 73/2006. (XII. 15.) AB határozat (ABH 2006, 987, 989.)
- [30] Az Abh. elvi jelleggel állapította meg, hogy „[a]mikor egy jogszabály több más jogszabályban, az adott jogszabályok alkalmazása körében, egymástól eltérő tartalommal meghatározott fogalmat használ, és így a fogalom egymással konkuráló jelentéstartalommal is alkalmazható, egyértelmű jogalkotói rendelkezés hiányában a jogalkalmazó nincs abban a helyzetben, hogy meg tudja határozni, hogy a különböző értelmező rendelkezések közül melyiket kell alapul vennie a jogalkalmazás során” {Abh., Indokolás [101]}.
- [31] A Kertv. 7/B. §-ában foglalt, az Abh.-ban vizsgált fogalmak részben egymást átfedő, részben hiányos meghatározása kapcsán rámutatott az Alkotmánybíróság arra is, hogy „az értelmező rendelkezések hiánya elsődlegesen akkor veti fel a normavilágosság sérelmét, ha az adott (szak)kifejezésnek nincs általánosan elfogadott jelentéstartalma, vagy – más jogszabályokban meghatározottan – több jelentéstartalma is van, azonban az értelmezésre szoruló jogszabály nem tartalmaz egyértelmű utalást arra, hogy saját alkalmazási körében mely jogszabályi értelmező rendelkezést kell alapul venni. Különösen akkor veti fel az értelmező rendelkezés hiánya a normavilágosság sérelmét, ha az értelmezendő (szak)kifejezés olyan jogszabályi rendelkezés lényeges eleme, amely büntetőjogi jellegű szankcióval fenyegetett magatartási szabályt állapít meg” {Abh., Indokolás [80]}.
- [32] 2.2. Az Alkotmánybíróság az indítvánnyal támadott törvényi rendelkezések megalkotásának okait és előzményeit illetően utal az Abh.-ban ezzel összefüggésben kifejtettekre, és a következőket emeli ki.
- [33] A Kertv. 2006. június 1-jén lépett hatályba, ekkor kerültek újonnan bevezetésre a jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozásokra vonatkozó szabályok. A Kertv. hatályba lépésekor a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 22. §-a rendelkezett a gazdasági erőfölény megállapításának kritériumairól. A Kertv. 7/B. §-a a Kertv.-nek „A jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozásokra vonatkozó szabályozás” című fejezetében található, ami a jelentős piaci erővel való visszaélés eseteit szabályozza. A jelentős piaci erő ténye, megléte – hasonlóan a gazdasági erőfölényhez a Tpv. alkalmazási körében – önmagában nem jogellenes a jogalkotó megközelítése szerint, csak a vele való visszaélés lehet verseny- és jogsértő. A Kertv. 7/B. §-a az ott megjelölt italok árusításának piacán vezetett be a piac szereplőinek magatartását korlátozó illetve bizonyos magatartásokat tiltó rendelkezéseket az italt árusító vendéglátó üzlet és a (jelentős piaci erővel rendelkező) gyártó közötti viszonylatban.
- [34] A Kertv. szerinti jelentős piaci erő a gazdasági erőfölénytől eltérően „olyan piaci helyzet, amelynek következtében a kereskedő a beszállító számára termékeinek, illetve szolgáltatásainak a vásárlókhoz való eljuttatása során ésszerűen megkerülhetetlen szerződéses partnerré válik, illetve vált és forgalmi részesedésének mértéke miatt képes egy termék, termékcsoporthoz jutását regionálisan vagy országosan befolyásolni” [Kertv. 2. § e) pont]. A Kertv. jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozásokra vonatkozó fejezetének szabályozási koncepciója szerint a beszállítót védi a jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozás ezen helyzetével visszaélést jelentő magatartásával szemben [Kertv. 7. § (2) bekezdés].
- [35] A Kertv. 7/B. §-ának 2020. július 15-től 2020. december 11-ig hatályban volt szövegét a Magyarország 2021. évi központi költségvetésének megalkotásáról szóló 2020. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Kkmt.) állapította meg. A jogalkotói indokolás szerint a Kertv. 7/B. § beiktatásának célja az volt, hogy „lehetőséget teremtsen a [HoReCa] piacon a kizárólagos termékértékesítési szerződések visszaszorítására”, mivel a HoReCa piacon a forgalom döntő hányadát a nagy gyártók kötik le kizárólagos megállapodások megkötésével. A jogalkotó egyik célja, hogy a kisebb piaci szereplők (pl.: kisüzemi sörfőzdék) nagyobb eséllyel gyakorolhassanak hatást a piacon. A jogalkotó másik célja, hogy a piaci szereplők ne csak egy gyártó termékeit árusítsák, hanem több gyártó

termékét is szerepeltessék a szortimentjükben. Hangsúlyozta azonban a törvényi indokolás, hogy a jogalkotónak „nem célja betiltani a nagy gyártók által megrendelőik számára biztosított kedvezményeket, illetve az ingyenesen juttatott – reklámhordozó elemet tartalmazó – eszközöknek a biztosítását”.

- [36] Ekkor kizárólag a Jöt. szerinti sör és a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvény (a továbbiakban: Neta.) szerinti üdítőital és természetes ásványvíz tekintetében vezetett be az italt árusító vendéglátó üzletek és a velük szerződők közötti jognyilatkozatokra, illetve szerződésekre korlátozást. Megtiltotta olyan jognyilatkozat tételét, illetve szerződés megkötését, amellyel, vagy amelyben a vendéglátóhely a vertikális megállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozás tilalma alóli mentesítéséről szóló 205/2011. (X. 7.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vertkr.) 1. § 10. pontja szerinti versenytilalmi kötelezettséget vállal(na). Előírta továbbá, hogy a vendéglátó üzlet köteles a sör – kivéve csapon értékesített sör –, üdítőital és természetes ásványvíz értékesítése esetén terméktípusonként legalább két különböző gyártó termékeinek értékesítését biztosítani. A (3)–(4) bekezdés a sör csapon történő értékesítése esetére lehetővé tette a versenytilalmi megállapodás megkötését, ha a vendéglátóhely legalább egy, a Jöt. szerinti kisüzemi sörfőzde (gyártó) termékét értékesíti, és a kisüzemi sörfőzde által előállított, értékesítésre kerülő sör az összes sörmennyiség 20%-át eléri, vagy a vendéglátóhely – kereskedelmi, reklámozási vagy egyéb forgalmazási feltételeken keresztül – biztosítja ennek reális elérhetőségét.
- [37] A Kertv. 7/B. §-ának Kkmt.-vel megállapított (5) bekezdése az (1) bekezdésben meghatározott tilalom alól kivette az olyan szerződést vagy jognyilatkozatot, amely a Jöt. szerinti sör, és a Neta. szerinti üdítőital vagy természetes ásványvíz gyártójának kiemelt reklámcélú megjelenítését célozza, és egyébként nem sérti a 7/B. § rendelkezéseit. A Kertv. 7/B. § (6) bekezdése rendelkezett a 7/B. §-ba ütköző szerződések és jognyilatkozatok semmisségéről, a (7) bekezdés pedig kizárta a Tpvt. 13. § (1)–(3) bekezdésében, valamint a Vertkr. 2–8. §-ában található mentesítési szabályok alkalmazását.
- [38] A Kertv. 7/B. §-át 2020. december 12-i hatállyal a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény módosításáról szóló 2020. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kertvm.) módosította. A Kertvm. indokolása alapján a jogalkotói cél ugyanaz volt, mint a Kkmt. esetében, „azonban szükséges volt ezen rendelkezések további pontosítása, elősegítve ezzel a vonatkozó rendelkezések alkalmazását, ellenőrizhetőségét, valamint az európai uniós jognak való megfelelést”.
- [39] A Kertvm. módosította a szabályozással érintett termékkört. A sör esetében a Jöt.-re utalást a § (7) bekezdésében helyezte el a jogalkotó, ugyanakkor a többi termék esetében a Kertv. nem utal más törvényi rendelkezésre. A 7/B. § Kertvm.-mel megállapított szövege nem tartalmaz utalást a Vertkr.-re sem, ehelyett az (1) bekezdés maga írja körül a tilalom alá tartozó jognyilatkozatot. A § (2) bekezdése a legalább két különböző gyártó termékeinek értékesítésének biztosítását (a Kkmt.-vel bevezetett, korábban hatályos módosítással ellentétben nem „terméktípusonként”, hanem) termékenként írja elő. A Kertv. 7/B. § (7) bekezdése értelmező rendelkezéseket állapít meg, amely egyrészt tartalmazza a sör és a kisüzemi sörfőzde esetében a Jöt.-re utalást [amit a Kkmt.-vel megállapított 7/B. § (1) és (3) bekezdése tartalmazott], valamint meghatározza a jognyilatkozat fogalmát [amelyet a Kkmt.-vel megállapított 7/B. § (1) bekezdése tartalmazott]. A Kertvm.-mel megállapított (8) bekezdés határozza meg a jelentős piaci erővel rendelkező gyártó fogalmát a § alkalmazási körében, külön a sör, és külön a többi, a 7/B. § tárgyi hatálya alá tartozó termék tekintetében.
- [40] A Kertv. szabályoz fogyasztóvédelmi és versenyjogi kérdéseket is. Ezek tekintetében a fogyasztóvédelmi hatóság jár el a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény alapján, illetve a versenyjogi szabályok megsértése tekintetében a GVH versenyfelügyeleti eljárásban a Tpvt. alapján. Ez utóbbi körbe a Kertv. jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozásokra vonatkozó fejezetének rendelkezései (Kertv. 7-7/B. §-ai) tartoznak a Kertv. 9. § (3)–(3a) bekezdése alapján.
- [41] 2.3. Az Alkotmánybíróság az Abh.-val megállapította, hogy a Kertv. Kertm.-mel megállapított egyes rendelkezései sértik a normavilágosság követelményét és erre tekintettel részben megsemmisítette a Kertv. 7/B. §-ának (1)–(2) bekezdését, valamint (8) bekezdés *b)* pontját. Az Abh. indokolása szerint a Kertv. 7/B. §-ában foglalt „üdítő- és gyümölcsital, gyümölcslé és gyümölcsnektár, ásványvíz és szikvíz (szódavíz)” kifejezések szakjogi jelentése nem volt egyértelműen meghatározható, mivel egymástól eltérő szabályozási tárgykörű (részben adójogi, részben élelmiszerbiztonsági tárgyú) jogszabályokban kerültek meghatározásra, illetve egyes termékfajták fogalma párhuzamosan mindkét jogterületen szabályozott volt, továbbá a felsorolás tartalmazott olyan kifejezést is, amelynek egyik jogterületen sem volt jogszabályi meghatározása. Mivel egyik jogterületen sem volt a Kertv. 7/B. §-ában található felsorolás valamennyi elemének (termékfajta) megfeleltethető egyértelmű fogalom meghatározás, ezért a szabályozás az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését sérti.

- [42] 3. Az Alkotmánybíróságnak ismertetett gyakorlatára figyelemmel azt kellett vizsgálnia, hogy az indítvánnyal támadott törvényi rendelkezések tekintetében megállapítható-e azok olyan mértékű homályossága, fogalmi bizonytalansága, amely jogértelmezés útján nem oldható fel, és így közvetlenül az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére vezet.
- [43] 3.1. Az indítvány szerint a Kertv. 7/B. § (1) bekezdése nem határozza meg a norma címzettjeit, illetve a rendelkezéssel tiltott magatartási szabály – a jognyilatkozat –figyelemmel annak Kertv. 7/B. § (7) bekezdés b) pontjában található meghatározására önkényes értelmezésre ad lehetőséget. Az indítvány szerint a norma értelmezhető úgy, hogy címzettje csak a gyártó, mivel az egyoldalú kikötést a gyártó alkalmazza vagy követeli meg, és értelmezhető úgy is, hogy a jognyilatkozat szükségképpen kétoldalú szerződésre utal, így a norma címzettje a gyártó és a vele szerződő HoReCa egység. Az indítvány maga is hivatkozik arra, hogy a Ptk. szerint egyoldalú jognyilatkozat alapján csak a törvényben meghatározott esetben keletkezik kötelelem, továbbá hogy a beszerzések alapja minden esetben szerződés, vagyis nem egyoldalú jognyilatkozat.
- [44] 3.2. Az indítvány tartalmilag a Kertv. 7/B. §-a szerinti jognyilatkozat Ptk.-val összhangban álló értelmezésének megállapítására irányul. E körben mindenekelőtt indokolt utalni azon – a jogforrási rendszerben azonos szinten elhelyezkedő jogszabályok kollíziójának alkotmányos összefüggéseivel kapcsolatos, a 43/2012. (XII. 20.) AB határozatban összefoglalt – alkotmánybíróági gyakorlatra, amely szerint: „az Alkotmánybíróság a 35/1991. (VI. 20.) AB határozatban kijelentette, hogy »meghatározott életviszonyok, illetőleg tényállások ellentétes – vagy az értelmezéstől függően ellentétes – törvényi rendezése önmagában nem jelent alkotmányellenességet. Az ilyen rendelkezés alkotmányellenessé csak akkor válik, ha az egyben az Alkotmány valamely rendelkezésének a sérelmével is együtt jár, vagyis ha az ellentétes tartalmú szabályozás anyagi alkotmányellenességhez vezet, tehát például ha a rendelkezések valamelyike meg nem engedett diszkriminációt, egyéb alkotmányellenes helyzet megteremtését, vagy alkotmányos alapjog korlátozását eredményezi. [...] A jogállamiság elvéből nem következik, hogy az azonos szintű jogszabályok közötti normakollízió kizárt.« (ABH 1991, 175, 176) E megállapítást a 21/2001. (VI. 21.) AB határozat azzal pontosította, amennyiben kimondta: abban az esetben sérül a jogállamiság alkotmányos alapértékből fakadó jogbiztonság követelménye, ha az ellentétes tartalmú törvényi rendelkezések »[...] között fennálló kollízió jogalkalmazói jogértelmezéssel a jogbiztonság sérelme nélkül nem oldható fel.« (ABH 2001, 231, 235)» [Indokolás [54], megerősítette a 3098/2016. (V. 24.) AB határozat, Indokolás [16] és 3041/2021. (II. 19.) AB határozat, Indokolás [17]].
- [45] Az Alkotmánybíróság utal továbbá arra, hogy az Alaptörvény 28. cikke az adott jogszabály céljával és az Alaptörvénnyel összhangban történő értelmezését és alkalmazását fogalmazza meg követelményként a bíróságokkal szemben. A jogszabályok értelmezése tehát az Alaptörvényből fakadóan a bíróságok feladata, míg az Alkotmánybíróság hatásköre a jogszabályok, illetve – az Abtv. 27. §-a szerinti eljárásban – a bírói ítéletekben megjelenő jogértelmezés alkotmányosságának vizsgálatára terjed ki [3151/2013. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [21]]. Önmagában az, hogy a Kertv. 7/B. §-a szerinti jognyilatkozat értelmezési kérdést vet fel a Ptk. jognyilatkozatra vonatkozó szabályaira figyelemmel, nem haladja meg a jogalkalmazók megengedett értelmezési kompetenciáját, azaz az alkotmányosan is elfogadott rendszerképző jogértelmezés határait [l. pl. 3032/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [35]. Az eljáró bíróság az előtte folyamatban lévő ügy körülményei alapján maga állapíthatja meg, hogy az adott jogviszonyra a Kertv. 7/B. §-ának hatálya – a Ptk. szabályaira figyelemmel – kiterjed-e. A normavilágosság követelményét szem előtt tartva az eljáró bírónak a rendelkezésre álló jogértelmezési módszereket felhasználva, a jogalkotói célra figyelemmel és az Alaptörvény keretein belül kell meghatározni a vonatkozó jogi rendelkezések tartalmát, feltételezvé azok értelmezésekor, hogy a közjónak megfelelő és erkölcsös célt szolgálnak (Alaptörvény 28. cikk) [l. 3293/2019. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [25]].
- [46] 4. Az indítványozó hivatkozott arra is, hogy a Kertv. 7/B. §-ának jelenleg hatályos szövege alkalmazási körében a gyártó, illetve – ezzel összefüggésben – a vállalatcsoport fogalma nem egyértelmű. Az indítványozó ezt az Abh.-ban tett megállapításokra hivatkozva azzal indokolta, hogy a sörbeszerzések vonatkozásában sem a szó hétköznapi értelmében, sem rendszertani értelmezéssel nem határozható meg a sörgyártó fogalma. Hangsúlyozta, hogy a Kertv. 7/B. §-a alapján csak a kisüzemi sörgyártó és a jelentős piaci erővel rendelkező gyártó fogalmát határozta meg egyértelműen a jogalkotó, a sörgyártó fogalmát általában véve nem, így a sörgyártó fogalma az indítvány szerint a jogalkalmazó számára „semmilyen értelmezési módszerrel” nem határozható meg.
- [47] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt utal arra, hogy az Abh. a gyártó fogalmának bizonytalanságára vonatkozóan a Kertv. 7/B. §-ban felsorolt, Abh.-ban vizsgált termékfajták jelentésének homályosságával összefüggésben tett megállapításokat: vagyis ha a termékfajta fogalma tartalmilag bizonytalan, akkor értelemszerűen annak

gyártója sem határozható meg egyértelműen. Ahogy az Abh. fogalmazott: „[u]gyancsak bizonytalan a Kertv. 7/B. § (1)–(2) bekezdése szerinti »gyártó« fogalma a »üdítő- és gyümölcsital, gyümölcslé és gyümölcsnektár, valamint ásványvíz és szikvíz (szódavíz)« termékkategóriákkal összefüggésben, ezáltal bizonytalan a Kertv. 7/B. §-a által jogsértőnek minősített magatartás alkalmazási köre. Mivel a kérdéses kategóriák a rendelkezés tárgyi és személyi hatályának bizonytalanságát eredményezik, a Kertv. 7/B. §-a »üdítő- és gyümölcsital, gyümölcslé és gyümölcsnektár, valamint ásványvíz és szikvíz (szódavíz)« vonatkozásában a szabály értelmezhetetlen volta olyan súlyú jogalkotási hiba, ami a norma – jogbiztonságnak megfelelő – alkalmazását nem teszi lehetővé” {Abh., Indokolás [114]}.

- [48] Az Abh. ugyanakkor arra is rámutatott, hogy a Kertv. 7/B. §-a a sör fogalmát saját alkalmazási körében a Jöt.-re utaló szabállyal határozza meg. A Jöt. pedig a sör KN-kódjához (vámtarifaszámához) tartozó meghatározásokat veszi alapul. „A Kertv. nem határozza meg sem a 7/B. §-a, sem a törvény egészének alkalmazási körében a gyártó fogalmát, ilyen fogalmat nem tartalmaz versenyjogi szabályozás. Kizárólag a jelentős piaci erővel rendelkező gyártót határozza meg a Kertv. 7/B. § (8) bekezdése, ez a meghatározás azonban csak a jelentős piaci erő meghatározásához ad támpontot a jogalkalmazónak annak megjelölése nélkül, hogy a jogalkotó mit ért gyártó alatt. [...] A Kertv. 7/B. §-a kizárólag a sörrel kapcsolatban határozza meg a gyártó fogalmát, amennyiben a Kertv. 7/B. § (3) bekezdése (a Jöt.-ben található kisüzemi sörfőzde fogalmára utalással) írja le, hogy mit ért gyártó alatt” {Abh., Indokolás [106]}.
- [49] Az indítványozó bíróság részben az Abh. által vizsgált termékfajtákra vonatkozóan tett megállapításokra tekintettel állította a (sör)gyártó fogalmának jogbiztonságot sértő szabályozási módját a Kertv. 7/B. §-ában, részben pedig a hatályos szöveg összefüggésében állította a gyártó fogalmának bizonytalanságát. Az Abh.-ban tett megállapítások alapján a sör gyártójának fogalma olyan jogbizonytalanságot nem vet fel, mint az Abh.-ban vizsgált termékfajták esetében, hiszen a Kertv. jelenleg hatályos 7/B. §-ában meghatározott egyetlen termékfajta – ellentétben az Abh.-ban vizsgált termékfajtákkal – a jogalkotó egyértelmű utaló szabállyal értelmező rendelkezést is kapcsolt [Kertv. 7/B. § 7. bekezdés a) pont]. Az indítványban felvetett további összefüggésekben a (sör)gyártó fogalma, bár értelmezési nehézséget vethet fel, az – figyelemmel a Kertv.-ben található utaló szabályokra és értelmező rendelkezésekre, valamint a Kertv. és az abban hivatkozott jogszabályok alkalmazási körére és az azokhoz kapcsolódó joggyakorlatra – jogalkalmazói úton feloldható. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[a]z Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezett eljárásnak [...] előfeltétele, hogy a bíró megállapítsa az ügyben alkalmazandó jogszabályi rendelkezéseket és azokat értelmezze. Ha az értelmezési folyamat során arra a következtetésre jut, hogy az alkalmazandó jogszabály normatartalma feloldhatatlan ellentétben áll az Alaptörvénnyel, akkor kezdeményezi az Alkotmánybíróság eljárását. Az indítvány indokolásának – ebből következően is – az Alaptörvény valamely rendelkezésével való ellentétet kell határozottan állítania és alátámasztania, amely ellentét azonban nem merülhet ki egy esetleges értelmezési nehézségben. A bírónak tehát nem elegendő önmagában a jogbiztonság elvének részét képező normavilágosság követelményének sérelmére hivatkoznia sem azon az alapon, hogy nem tudja megállapítani az ügyben alkalmazandó jogszabályi rendelkezéseket, sem azon az alapon, hogy nem tudja azokat egyértelműen értelmezni {28/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [35]–[36]}.
- [50] Az indítvány alapjául szolgáló ügyben eljáró bíróság ezért az Alaptörvény 28. cikkéből fakadóan és általában véve a bíróságot megillető értelmezési kompetencia keretei között maga állapíthatja meg a norma Alaptörvénnyel összhangban álló tartalmát. Az indítvány elbírálásakor hatályos Kertv. 7/B. § alkalmazása körében a gyártóra vonatkoztatható szabályozás, illetve annak hiányos volta felvethet értelmezési bizonytalanságot, ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy az indítvánnyal támadott szabályozás olyan mértékben homályos, vagy annyira ellentmondásos helyzetet teremt, ami az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését sérti.
- [51] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor megjegyzi, hogy a jogalkotónak a jogszabályok megszövegezése során nemcsak az alaptörvény-ellenesség szintjét elérő ellentmondásoktól való mentességére kell törekednie, hanem többek között arra is, hogy az egyes eljárásokban összekapcsolódó jogágak dogmatikáját – a közérthetőség rovása nélkül – következetesen alkalmazza és ezzel is segítse a jogalkalmazó szervek munkáját és a jogalanyok jogkövető magatartását [l. pl. 3292/2021. (VII. 22.) AB határozat, Indokolás [44]]. E cél elérése érdekében a jogalkotónak lehetősége van arra, hogy jogpolitikai szempontok és a jogszabály alkalmazásával kapcsolatos gyakorlati tapasztalatok alapján akár a hatályostól eltérő módon határozza meg a Kertv. 7/B. §-ában foglalt magatartási szabályokat és a hozzájuk kapcsolódó fogalom meghatározásokat [l. pl. 3296/2018. (X. 1.) AB határozat, Indokolás [34]]. Ez azonban nem alkotmányossági kérdés.
- [52] 5. Az indítványozó kérte a Kertv. 7/B. §-a további rendelkezéseinek megsemmisítését is arra hivatkozva, hogy amennyiben az indítványban elsődlegesen megsemmisíteni kért Kertv. 7/B. § (1) bekezdés és (7) bekezdés b)

pontja alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság megállapítja, a Kertv. 7/B. § további rendelkezései alkalmazhatatlanná válnak. Az Alaptörvény 24. cikk (4) bekezdése alapján „[a]z Alkotmánybíróság a jogszabály felülvizsgálni nem kért rendelkezését csak abban az esetben vizsgálhatja, illetve semmisítheti meg, ha az a felülvizsgálni kért jogszabályi rendelkezéssel szoros tartalmi összefüggésben áll”. Ez az alkotmánybírósági eljárás *ex officio* esetei közé tartozik, amelyre az Alaptörvény közvetlenül ad felhatalmazást az Alkotmánybíróságnak. Mivel az indítvány alapján az Alkotmánybíróság nem állapította meg a Kertv. 7/B. § (1) bekezdése és (7) bekezdés *b*) pontja alaptörvény-ellenességét, az indítvány azon eleme, amely a Kertv. 7/B § további rendelkezéseinek megsemmisítését az elsődleges indítványi kérelemben felvetett alaptörvény-ellenesség megállapítására tekintettel kérte, nem vizsgálható érdemben.

- [53] 6. Az indítvány tartalmilag a jogszabály értelmezésére irányult, és ezen túlmutatóan a norma alkalmazhatatlanságát alátámasztó, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére vezető értelmezési problémát nem vetett fel.
- [54] Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a bírói kezdeményezés alapján az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelme nem volt megállapítható, ezért az Alkotmánybíróság az indítványt elutasította.

Budapest, 2024. szeptember 24.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/2824/2024.

• • •